

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 9. januarija 1878.

Obseg: Kmetovi gospodarski zapisniki. — Koliko zemlje naj gospodar privošči setvi žita, koliko pa živinski klaji? — Oklic Kranjskim konjerejcem. — Počitnice državnega zbora. — Pogled v Avstrijski državni stroškovnik (budget) za leto 1878. z ozirom na leto 1871. — Turki pred Dunajem leta 1529. (Dalje.) — Sofija, glavno mesto Bolgarije. — Šolske novice. — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Kmetovi gospodarski zapisniki.

„Kaj pa je že zopet to novega?“ — si misli morebiti marsikdo naših kmetov, ko bere napis temu stavku. — Prav nič novega pri večih posestnikih, kateri v vsem previdno gospodarijo — mu odgovorimo — in tudi nič težavnega, pa prav dobrega za vsacega gospodarja, če tudi ima le majhno bajtico, malo zemljišča in le par repov v hlevu. Se vé, da pisati mora znati sam, ali da ima otroka ali da dobí kakega drugega, ki mu zapiše, kar je zapisati treba.

Časi sedanji so taki, da tudi priprostemu kmetu pa dobremu gospodarju ne zadostuje samo vedeti, koliko je med letom dohodkov, koliko pa stroškov imel. Treba mu je, če je dober gospodar, bolj na drobno vedeti, ali se je njegovo premoženje pomnožilo ali zmanjšalo. To pa more vedeti le tak, ki se ne boji majhnega truda za zapisovanje svojih gospodarskih reči. Veliko dela in „kunšti“ za to ni treba.

En zapisnik se imenuje dnevnik, v katerega si gospodar zapisuje vse dohodke in stroške. Za tak dnevnik se vzame ena pôla papirja, kateri se zgoraj na vrhu čez celo pôlo naredí napis: „Dnevnik“; pod tem napisom se po tem na eni strani pôle zapisujejo dohodki, na drugi pa stroški — zmirom s pristavkom dneva, stvari in zneska.

Zraven takega dnevnika naj si gospodar napravi dva inventara, to je, dva zapisnika za popis premoženja; eden teh inventarov ali popisov premoženja se naredí iz začetka vsacega leta, drugi pa na koncu leta.

V premoženje spada polje, poslopja, živina, pridelki, orodje itd. V inventáru pa se mora tudi zapisati zmirom cena ali vrednost ene in druge stvari, pa vrednost prava, ne previsoka, ne prenizka; pri zemljiščih, na pr. tista cena, po kateri je gospodar njive ali senožeti kupil, ali pa tista, po kateri bi se zemljišče utegnilo tisti čas prodati.

Taka inventara pa se napravita tako-le: Vzame se za vsak inventar cela pôla papirja z napisom: „Inventar zadnjega meseca leta 1878“.

Pod tem napisom se popiše premoženje v vrstah, kakor jih sledeči izgled kaže. (V tem izgledu so le nekatere reči zapisane; kdor ima več, zapiše vse druge).

I. Gotovina v denarji	100 gold.
II. Zemljišča:	
10 oralov njiv po 300 gold.	3000 „
3 orali senožet, in sicer: 1 oral po 250 gl.	250 „
2 orala po 150 gold.	300 „
III. Poslopja	
s hišo, hlevom in skednom	1500 „
IV. Pridelki:	
10 vaganov pšenice po 6 gold.	60 „
15 vaganov rži po 4 gold.	60 „
V. Živina:	
2 konja	300 „
5 krav	300 „
VI. Kmetijsko orodje:	
vozovi, plugi itd.	200 „
Skupaj	6070 gold.

Tako narejeni inventár pa ne kaže vselej pravega stanú premoženja; treba je, da se njemu še na dalje dodá, kar ima gospodar morebiti premoženja še v obligacijah ali tù in tam izposojenega denarja. Vse to skupaj vzeto, kaže premoženje gospodarjevo.

Od tega premoženja pa se moraje odšteti vsake vrste dolgovi, ki jih gospodar ima.

To, kar ostane po odštetih dolgovih, je še le čisto premoženje gospodarjevo.

Prav tako, kakor je narejen inventár iz začetka leta, mora narejen biti tudi inventar h koncu leta.

Če se potem prvi inventar primerja z zadnjim, se vidi, koliko je gospodar na koncu leta bolji ali slabiji na svojem premoženju.

Taki zapisniki so prav zeló koristni; oni so odprta knjiga, katera kaže, ali gre gospodar s svojim premoženjem gori ali doli; spodbujajo ga zato k varčnosti ali pa ga tudi osrečujejo h kakemu večjemu strošku, katerega gospodar zmore in ki mu bo po drugi poti večih dohodkov donašal in gospodarstvo na boljo stopinjo povzdignil.

Poskusite tedaj, dragi kmetovalci, take zapisnike, ako jih še nimate; prepričani smo, da nam boste hvalo vedeli, ker potem še le postanete previdni gospodarji. Če ima kramar svoje zapisnike, kako da bi jih ne imel kmetovalec, ki tudi ima mnogovrstnega in morebiti še več vrednega blaga memo kramarja.